

Kvartalsrapport 2021:2

Normalisering på arbetsmarknaden
– men unga upplever situationen svårare

Trygghetsfonden TSL

hjälp till jobb
tsl

Kvartal 2 2021, normalisering på arbetsmarknaden – men unga upplever situationen svårare

När vi nu lämnar kvartal 2 konstaterar vi att det har skett en anmärkningsvärd förbättring av arbetsmarknaden. Samtidigt kvarstår det en osäkerhet kring hur och i vilken takt branscher som handel och hotell & restaurang klarar att återhämta sig i samband med att restriktionerna lättar. I denna rapport har vi särskilt genomlyst ungas situation som bland annat visar att formell utbildningsnivå påverkar möjligheterna på arbetsmarknaden.

Under andra kvartalet har antalet uppsagda personer som erbjuds stöd från Trygghetsfonden TSL sjunkit till nivåer som ligger nära de som var innan pandemin. 3 115 personer beviljades stöd under april till juni vilket är drygt sex procent fler än motsvarande period 2019. Jämfört med andra kvartalet under pandemiåret 2020 är det 80 procent färre uppsagda personer som fått omställningsstöd. Industrin, bygg och livsmedel är de branscher som flest uppsagda tillhör, tillsammans står de för 45 procent av det totala inflödet under kvartalet.

Totalt under första halvåret har drygt 7 300 personer erbjudits omställningsstöd. För hotell- och restaurangbranschen och industrin som drabbades hårdast under pandemin har antalet uppsagda minskat med 75 procent och återgått till mer normala nivåer. För delar av näringslivet som påverkades lindrigare under krisen, såsom livsmedelsarbetare och elektriker, har antalet uppsagda ökat med 10 respektive 5 procent i år.

Andelen kvinnor och yngre personer har också normaliserats under det andra kvartalet. Jämfört med andra kvartalet 2020 har andelen kvinnor minskat från 40 till 34 procent och andelen personer under 30 år har minskat från 30 till 23 procent. En orsak till att andelen unga och kvinnor var högre än vanligt under pandemin var den ovanligt kraftiga uppgången av uppsägningar inom handel och besöksnäringen där både andelen unga och andelen kvinnor är hög.

Samtidigt som arbetsmarknaden i stort har normaliserats ökar andelen unga som anser att det är svårt att få jobb med 11 procentenheter jämfört med innan pandemin. Detta enligt en undersökning om hur unga under 30 år ser på arbetsmarknaden, som Trygghetsfonden TSL genomfört i samverkan med Generation Jobb/Kantar Sifo. Undersökningen visar också tydligt att anställningsform och utbildningsnivå påverkar ungas ställning på arbetsmarknaden. 57 procent av visstidsanställda under 30 år anser att det är svårt att få ett nytt jobb. Motsvarande

siffran för tillsvidareanställda är 32 procent. Även utbildningsbakgrund har stor påverkan där två av tio med enbart grundskoleutbildning känner sig trygga på arbetsmarknaden jämfört med hälften av de med gymnasieutbildning. Av de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som regeringen vidtagit ses satsningen på yrkesutbildning som den mest effektiva.

77 procent av de under 30 år som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL har gymnasieutbildning, 11 procent enbart grundskoleutbildning och 12 procent har högskoleutbildning. Av dessa får de med gymnasie- eller högskoleutbildning i högre grad en ny tillsvidareanställning jämfört med de som har grundskolenivå. För de med utbildning på grundskolenivå ser Trygghetsfonden TSL att en högre andel får kortare visstidsanställning, behovsanställning eller slutat som arbetsökande jämfört med de som har högre utbildningsnivå. Nästan var fjärde person under 30 år har fått en utbildningsinsats genom Trygghetsfonden TSL för att kunna matchas till ett nytt jobb.

Det är glädjande att nöjdheten hos de som fått vår hjälp ökat till 92 procent. Nära 9 av 10 får en positiv lösning och 4 av 5 uppger att det nya jobbet är lika eller mer kvalificerat än det tidigare. Avslutningsvis konstateras att Trygghetsfonden TSL:s omställningsstöd har stor betydelse för de som tar del av vårt stöd och då inte minst för de drygt 35 000 uppsagda personer som vi hjälpt under pandemin. Förhoppningen framåt är självklart att arbetsmarknaden stärks i takt med att vi får bukt med smittspridningen.

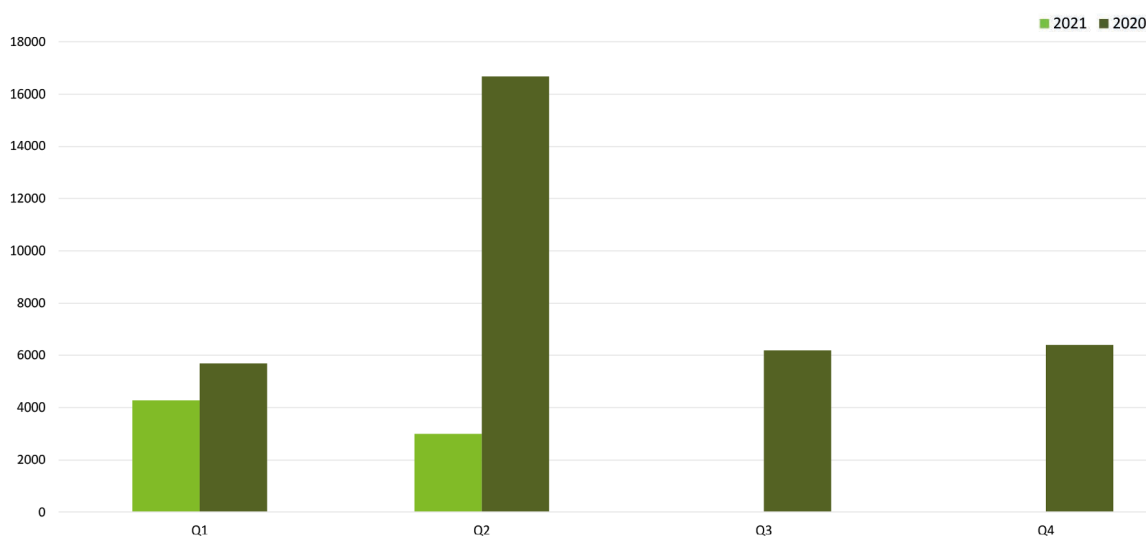
Caroline Söder
Vd Trygghetsfonden TSL

INFLÖDE

Andra kvartalet 2021 beviljades 3 115 personer stöd från Trygghetsfonden TSL vilket är ca 80 procent färre jämfört med de 17 000 personer som fick stöd efter Coronapandemins uppsägningsvåg under motsvarande kvartal förra året.

Jämfört med andra kvartalet 2019 var det 6,5 procent fler uppsagda som fick stöd från Trygghetsfonden TSL motsvarande kvartal 2021, vilket innebär att vi nu är nere på mer normala nivåer.

Figur 1. Antal uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL, per kvartal, år 2021 jämfört med 2020.

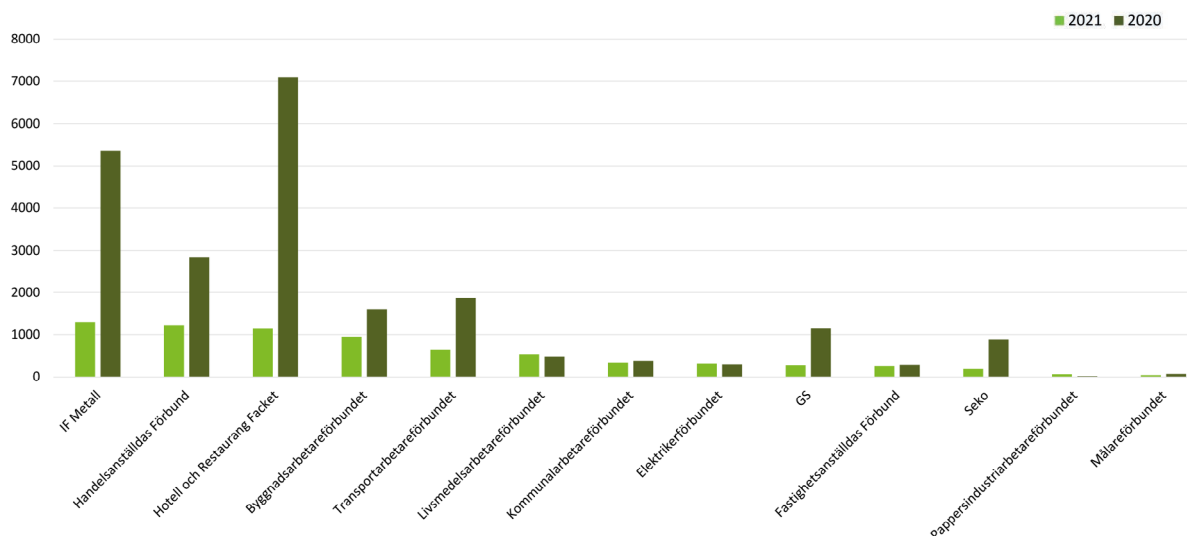

Antal uppsagda efter bransch

Första halvåret 2021 beviljades flest personer stöd från industrin följt av handeln, hotell- och restaurangbranschen, byggbranschen och transportsektorn. Under perioden kom nästan tre av fyra uppsagda personer från dessa fem branscherna som därmed dominerade inflödet till Trygghetsfonden TSL.

För de branscher som drabbades hårdast under pandemin har antalet uppsagda återgått till mer normala nivåer. Mest har antalet som beviljats omställningsstöd minskat från hotell- och restaurangbranschen och industrin med drygt 75 procent färre uppsagda personer. För delar av näringslivet som påverkades lindrigare under krisen, såsom livsmedelsarbetare och elektriker har antalet uppsagda ökat, med 10 respektive 5 procent, hittills under 2021.

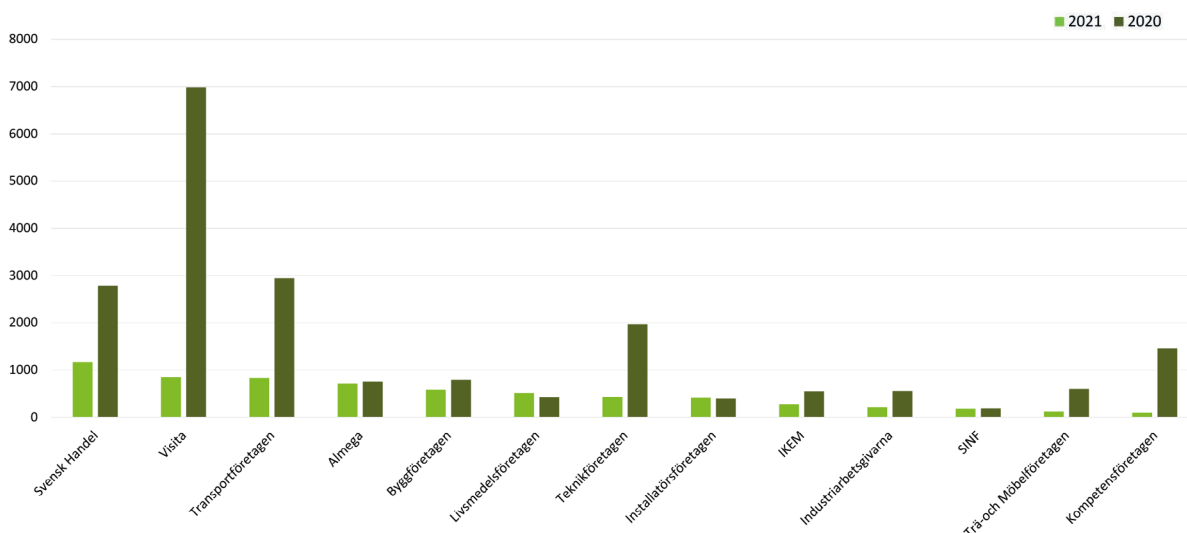
Figur 2. Antal uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL, per fackförbund, jan–juni 2021 och 2020.

Antal uppsagda efter arbetsgivarförbund

Indelat efter det arbetsgivarförbund som de uppsägande företagen är anslutna till, visar att flest personer beviljades omställningsstöd från företag anslutna till Svensk Handel, Visita och Transportföretagen under första halvåret 2021.

Figur 3. Antal uppsagda beviljade stöd från Trygghetsfonden TSL, för de 13 arbetsgivarorganisationer med störst inflöde till Trygghetsfonden TSL¹, jan–juni 2021 och 2020.

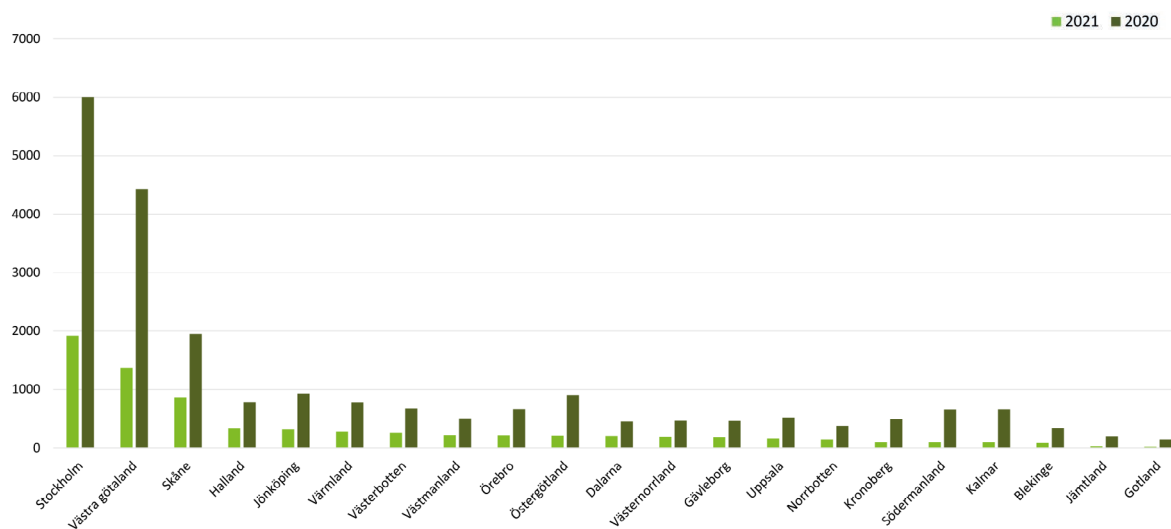
Den höga koncentrationen till storstads länen kvarstår där Stockholms, Västra Götalands och Skånes län tillsammans stod för 57 procent av alla uppsagda under första halvåret 2021 (55 procent under 2020). Normalt står dessa län för mindre än hälften av de uppsagda som beviljas stöd från Trygghetsfonden TSL. Den högre koncentrationen under de två senaste åren beror på en högre andel uppsagda än normalt i Stockholm.

¹ Det bör noteras att redovisningen inte är fullständig för samtliga uppsagda som TSL hjälper till nytt jobb. Cirka en av fem kommer från företag som inte är anslutna till någon arbetsgivarorganisation.

Under första halvåret 2021 beviljades fler än 4 000 uppsagda personer omställningsstöd i Stockholm, Västra Götaland och Skåne tillsammans. De län som haft lägst antal uppsagda personer som beviljats omställningsstöd är Jämtland, Gotland, Blekinge och Kalmar.

Till följd av totalt sett färre uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL minskade antalet under första halvåret i samtliga län, jämfört med första halvåret 2020. I sju län var nedgången mer än 75 procent (Gotland, Jämtland, Kalmar, Södermanland, Kronoberg, Östergötland och Blekinge).

Figur 4. Antal uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL, per län, jan–juni 2021 och 2020.

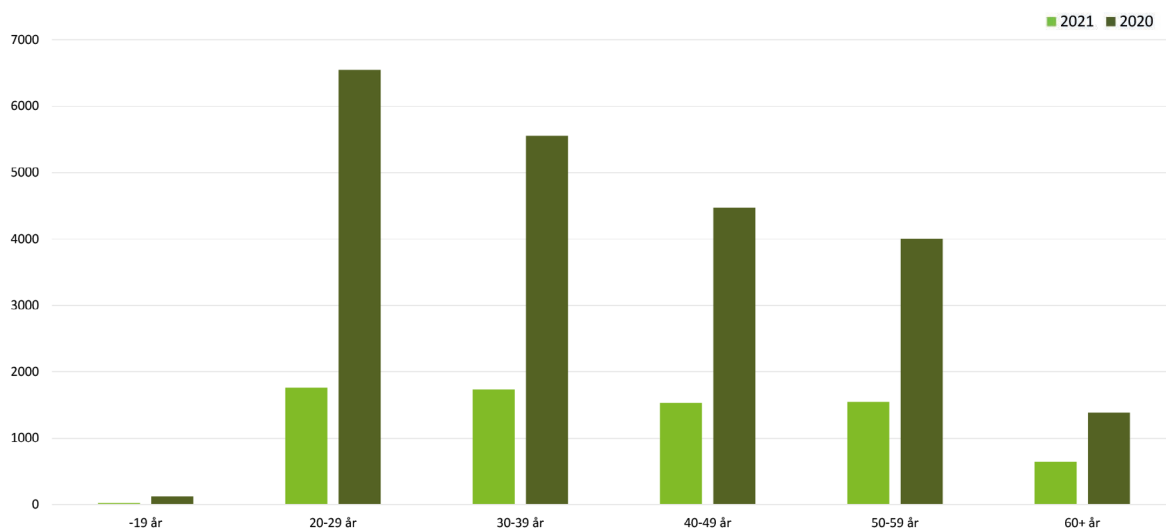

Antalet personer från yngre åldersgrupper som har beviljats stöd hos Trygghetsfonden TSL har varit högre än normalt under Coronapandemin, men under de senaste kvartalen har andelen minskat till mer normala nivåer.

Under första halvåret 2021 stod åldersgrupperna 20–29 år och 30–39 år för 24 procent vardera av alla uppsagda som fick stöd. Personer under 40 år stod därmed för nästan hälften av inflödet totalt under denna period.

Läs mer om unga på arbetsmarknaden i vår fokusdel på s. 10.

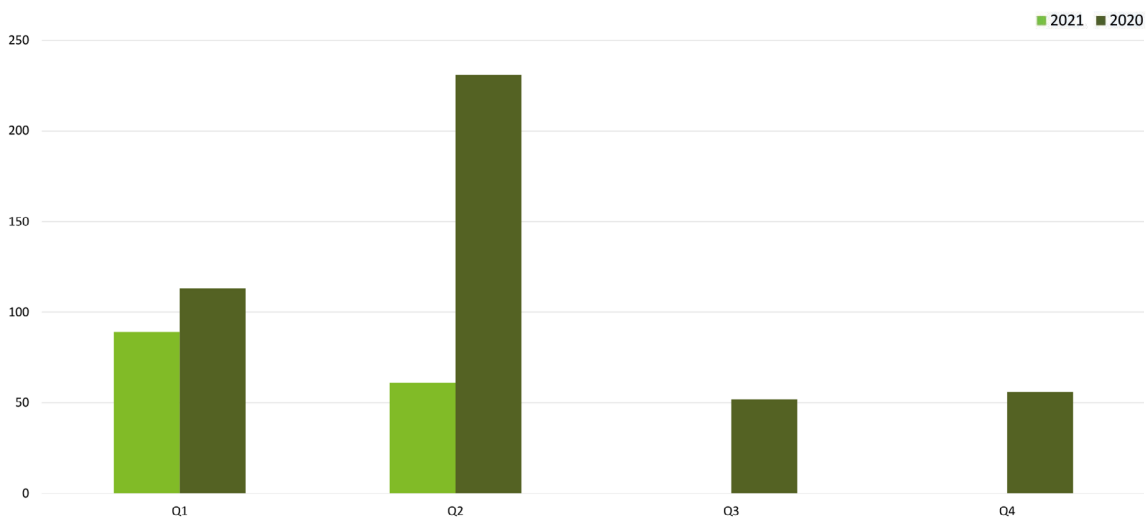
Figur 5. Antal uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL, per åldersgrupp, jan–juni 2021 och 2020.

KONKURSER

Antalet konkurser som har inkommit till Trygghetsfonden TSL har stabiliserats på lägre nivåer efter en kortvarig uppgång under andra kvartalet 2020. Under andra kvartalet inkom drygt 60 konkurser, vilket är i paritet med tredje och fjärde kvartalet 2020, men nästan 75 procent färre än motsvarande kvartal året innan.

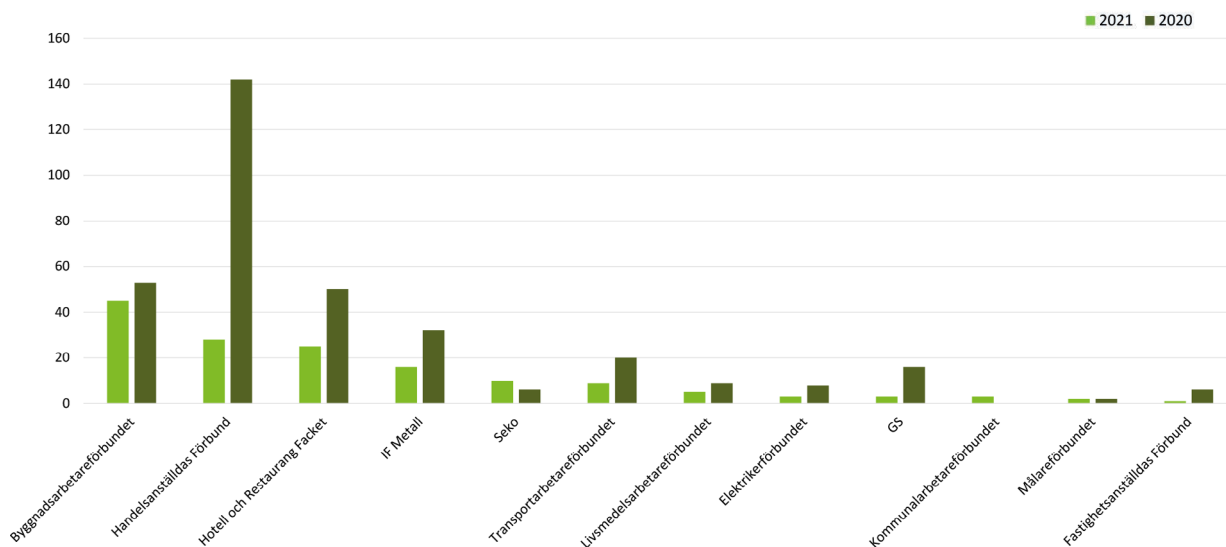
Figur 6. Antalet konkurser som kommit in till Trygghetsfonden TSL per kvartal, åren 2021 och 2020.

Byggbranschen följt av handeln stod för flest konkurser som inkom till Trygghetsfonden TSL under första halvåret 2021. Det är ett trendbrott jämfört med tidigare då handeln klart dominerat antal konkurser. Förändringen beror främst på att antalet konkurser inom byggbranschen legat på en relativt jämn nivå sedan inledningen på 2020 samtidigt som konkurserna inom handeln minskat kraftigt sedan uppgången under Coronapandemins inledning.

Antalet konkurser har minskat inom i stort sett samtliga branscher, och under första halvåret minskade konkurserna med ca 50 procent inom både industrin, och hotell- och restaurangbranschen, jämfört med motsvarande period under 2020.

Figur 7. Antal konkurser som kommit in till Trygghetsfonden TSL per bransch, jan-juni 2021 och 2020.

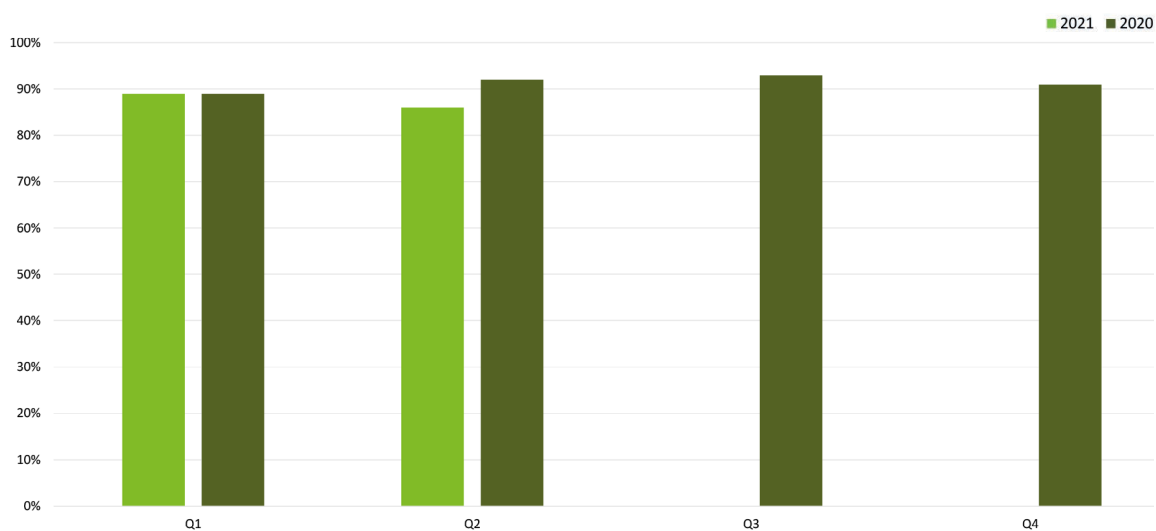

RESULTAT

Trygghetsfonden TSL:s kärnuppdrag är att hjälpa uppsagda personer till en ny sysselsättning genom ny anställning, starta eget företag, eller börja längre studier.

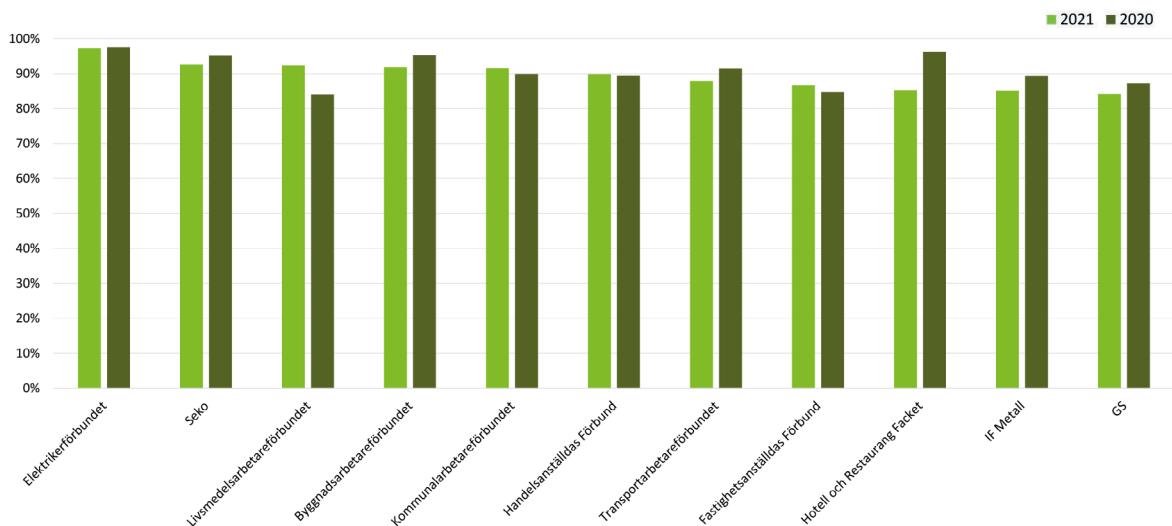
För de personer som avslutade sitt omställningsstöd under andra kvartalet minskade andelen som hittat ny lösning efter avslutat stöd till 86 procent. Det är en minskning med 3 procentenheter jämfört med utvecklingen under första kvartalet, och innebär att andelen som går vidare till nytt jobb eller heltidsstudier befinner sig i paritet med inledningen av 2019.

Figur 8. Andel i jobb eller annan lösning inom 12 månader efter sista anställningsdag, per kvartal, åren 2021 och 2020.

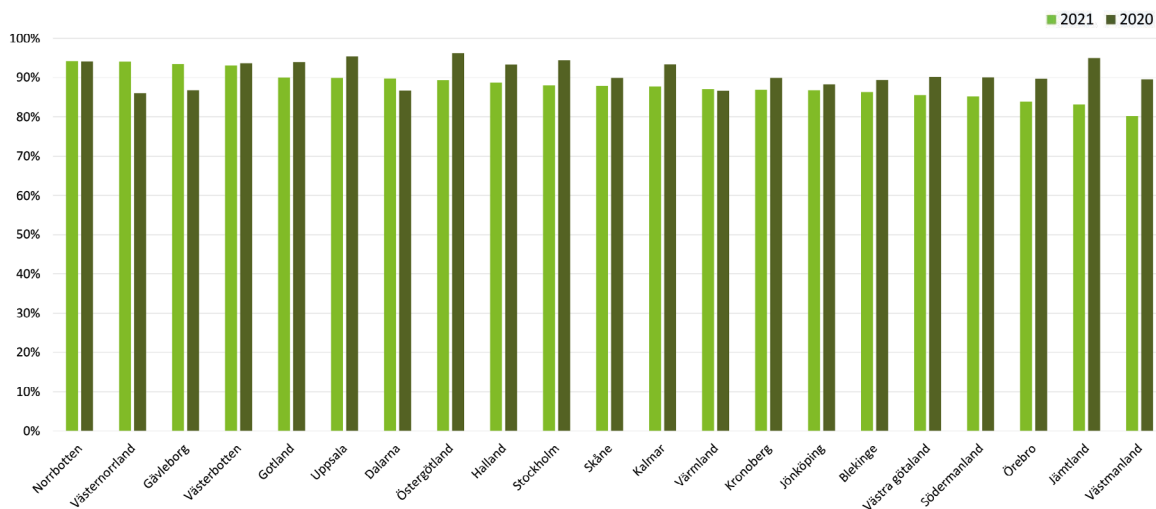
Uppsagda personer inom samtliga branscher har i stor utsträckning fått ett nytt jobb efter avslutat omställningsstöd. Under första halvåret 2021 har andelen personer som fått en ny lösning inom ett år efter sin uppsägning varit över 80 procent från samtliga branscher. Av de som avslutat sitt stöd under första halvåret var lösningsgraden högst hos yrkesarbetare som arbetat i branscher inom Elektrikerförbundets, Sekos och Livsmedelsarbetareförbundets avtalsområden.

Figur 9. Andel i jobb eller annan lösning inom 12 månader efter sista anställningsdag, per bransch, jan-jun 2021 och 2020.

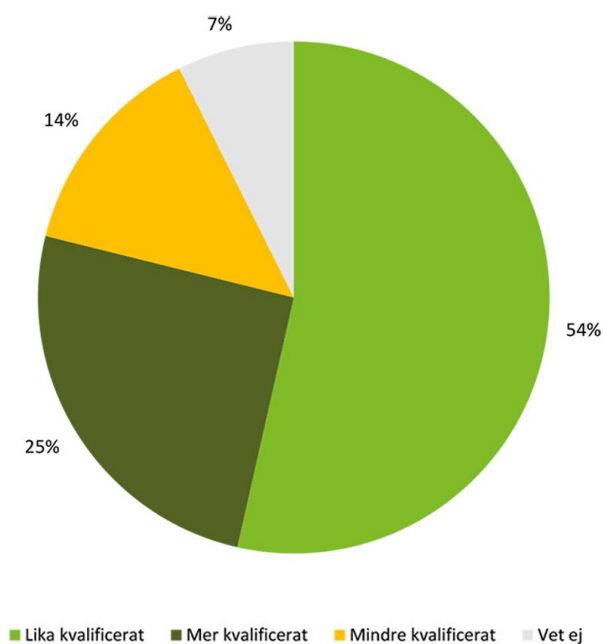
Andelen som hittade ny lösning efter avslutat stöd var högst i Norrbotten, Västernorrland, Gävleborg och Västerbotten under första halvåret 2021. I samtliga län har andelen personer som fått en ny lösning inom ett år efter sin uppsägning varit över 80 procent.

Figur 10. Andel i jobb eller annan lösning inom 12 månader efter sista anställningsdag, per län, jan–jun 2021 och 2020.

Under det senaste året uppger fyra av fem (79 procent) att det nya arbetet är lika eller mer kvalificerat än deras tidigare anställning. Uppgifterna baseras på den avslutsenkät som skickas ut efter avslutat omställningsstöd. Alla personer som fått en ny anställning genom omställningsstödet får frågan om det nya arbetet är mer, lika eller mindre kvalificerat än det tidigare arbetet.

Figur 11. Kvalifikationsgrad på det nya jobbet, andel procent, juli 2020–jun 2021.

FOKUS: UNGAS STÄLLNING PÅ ARBETSMARKNADEN

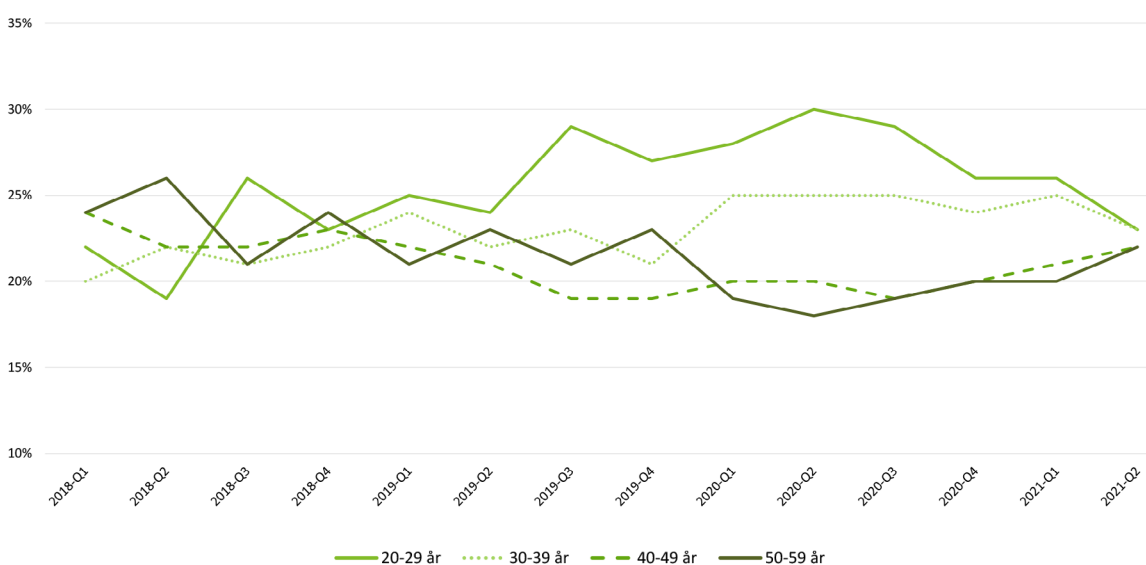
Arbetsmarknaden för unga drabbades hårt under pandemin. Andelen personer i åldersgruppen 20–29 år, som beviljades stöd från Trygghetsfonden TSL, var högre än normalt samtidigt som andelen över 50 år sjönk. Under andra kvartalet 2020 var nästan en av tre som beviljades omställningsstöd under 30 år.

Nästan 11 000 personer under 30 år har beviljats omställningsstöd sedan inledningen på Coronapandemin under andra kvartalet 2020. Under motsvarande period inkom mellan 7 000–8 000 personer i åldersgruppen 40–49 respektive 50–59 år.

En orsak till den höga andelen unga under pandemin var den ovanligt kraftiga uppgången av uppsägningar inom handel och besöksnäringen, vilka båda har en hög andel unga och kvinnor. Tillsammans med industrin, som också hade ett stort inflöde av uppsagda till Trygghetsfonden TSL, under denna period stod dessa branscher för 68 procent av de uppsagda under 30 år.

I takt med att den kraftiga uppsägningsvågen föregående år började dämpas har andelen unga sedan fjärde kvartalet 2020 alltmer återgått till mer normala nivåer. Under andra kvartalet 2021 var andelen personer mellan 20–29 år 23 procent.

Figur 12. Andel uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL, per åldersgrupp, kvartal.

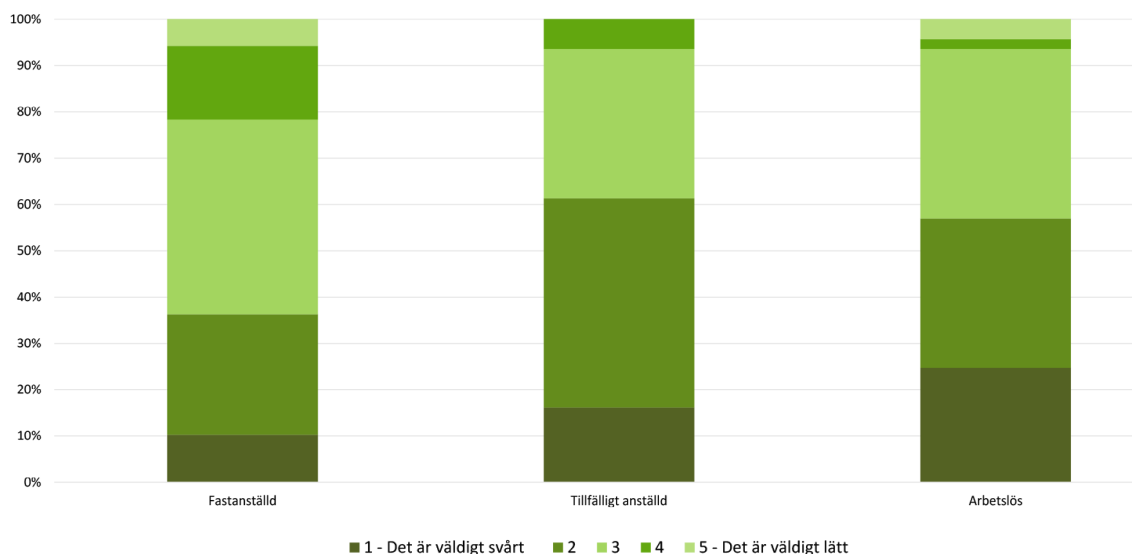

Andelen unga under 30 år som anser att det är svårt att få jobb har ökat med elva procentenheter under det senaste året enligt undersökningen Generation jobb², om ungas syn på jobb och arbetsmarknaden. Samma undersökning visar även att tröskeln för att få ny en anställning framför allt finns bland dem som inte redan är etablerade på arbetsmarknaden. Andelen som tycker det är svårt för unga att få jobb är väsentligt högre bland de som har en tillfällig anställning eller är arbetslösa, där över hälften anger att det är svårt. För fastanställda uppgår motsvarande andel till 32 procent.

Samtidigt tror 82 procent av de svarande mellan 16–30 år att det finns ett behov av deras kompetens hos arbetsgivare. Även denna andel sjunker markant till 53 procent för de som inte redan har ett arbete.

² Undersökningen baseras på svar från 1000 svenskar mellan 16 och 30 år och har tagits fram av Insight Intelligence i samarbete med Trygghetsfonden TSL, Installatörsföretagen, Vattenfall och Västra Götalandsregionen.

Figur 13. Anser du att det är lätt eller svårt för unga att få arbete idag, sysselsatta eller arbetslösa mellan 16–30 år.

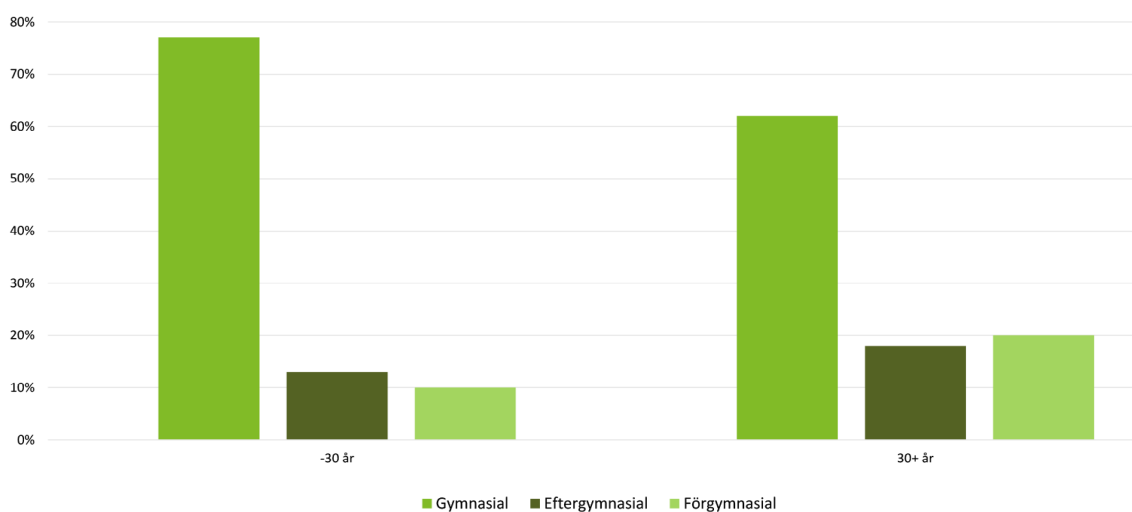

Källa: Generation Jobb/Kantar Sifo i samverkan med Trygghetsfonden TSL

En av de viktigaste faktorerna för att etablera sig på arbetsmarknaden är en gymnasieutbildning. För personer under 30 år som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL har nio av tio en gymnasieutbildning (77 procent) eller en eftergymnasial utbildning (13 procent). En större andel av personer över 30 år har enbart grundskoleutbildning (20 procent) jämfört med de under 30 år (10 procent). För personer över 30 år som beviljats omställningsstöd hos TSL, har åtta av tio en gymnasieutbildning (62 procent) eller en eftergymnasial utbildning (18 procent).

Utbildningsbakgrunden påverkar även känslan av trygghet på arbetsmarknaden enligt undersökningen Generation jobb. Av de som har en förgymnasial utbildning känner sig två av tio trygga på arbetsmarknaden (19 %). För de som har en gymnasieutbildning ökar andelen till knappt hälften och med en eftergymnasial utbildning känner sig nästan sex av tio trygga på arbetsmarknaden (56 procent).

Figur 14. Utbildningsbakgrund för deltagare som är berättigade till stöd hos Trygghetsfonden TSL, andel per åldersgrupp, mars 2020–maj 2021.

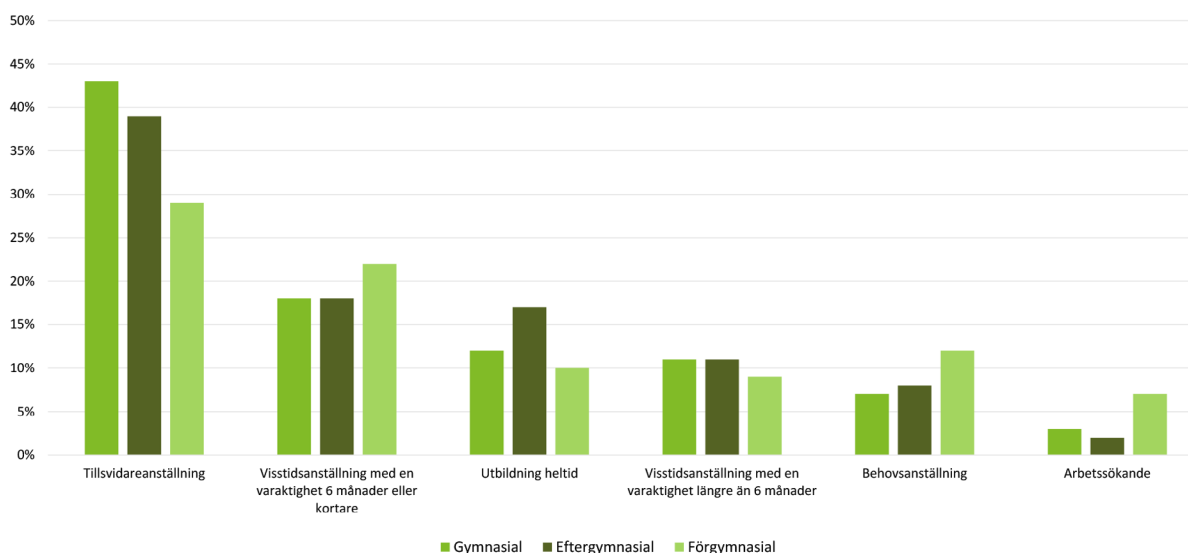
Utbildningsnivån har en tydlig påverkan på vilken anställningsform personer får efter avslutat omställningsstöd. Av de personer under 30 år som beviljades stöd av Trygghetsfonden TSL under Coronapandemin har de med gymnasial och eftergymnasial bakgrund i högre grad fått en tillsvidareanställning efter slutfört omställningsstöd, jämfört med personer med förgymnasial utbildning. Personer med förgymnasial bakgrund har i större omfattning gått vidare till kortare visstidsanställningar och behovsanställning.

Andelen som kvarstår som arbetssökande efter slutfört stöd är också högre för personer med förgymnasial utbildningsbakgrund (7 procent), jämfört med övriga grupper (2–3 procent).

Det är främst de med eftergymnasial utbildning som väljer att vidareutbildas med heltidsstudier (17 procent), medan drygt en av tio med gymnasial bakgrund valde att studera på heltid.

Utbildningsnivån har även påverkan på anställningsformen bland äldre åldersgrupper, som kan indikera att utbildningsbakgrunden är en central faktor i omställning på arbetsmarknaden oberoende av ålder.

Figur 15. Detaljerad lösning för personer under 30 år som avslutat omställningsstöd, per utbildningsbakgrund, mars 2020–maj 2021.

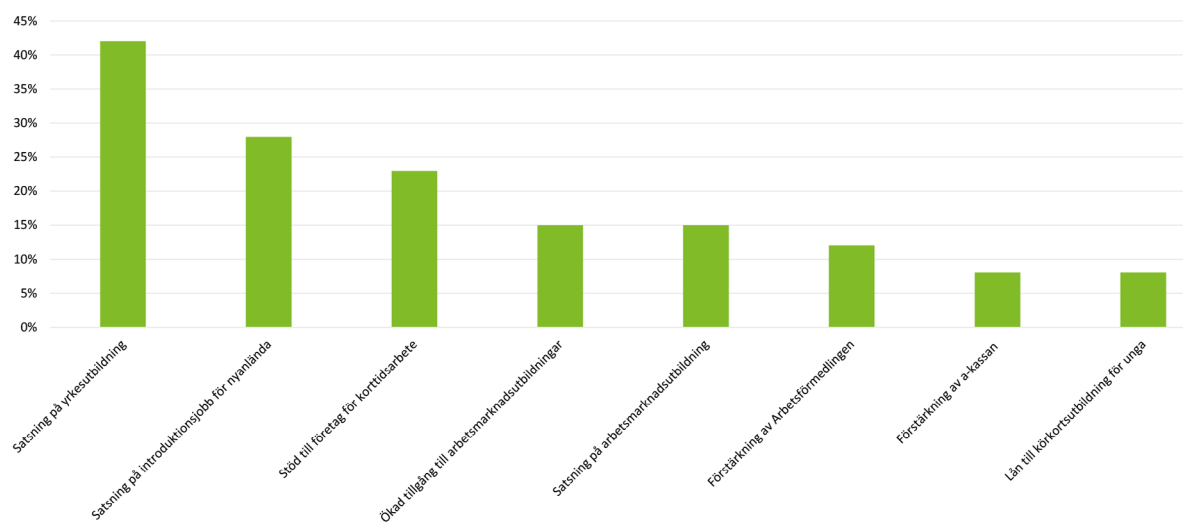

Utöver den utbildningsbakgrund man har med sig in på arbetsmarknaden finns också ofta behov av att rusta sig med kompetensutveckling för att kunna få ett nytt arbete. Av regeringens arbetsmarknadspolitiska åtgärder under pandemin anser unga under 30 år att satsningen på yrkesutbildningar är den mest effektiva för att fler ska få jobb (42 procent)³.

Omställningen från uppsagd till ett nytt jobb innebär ofta förändringar. I Trygghetsfonden TSL:s omställningsstöd är insatser kring kompetensutveckling en viktig del för att hitta en ny lösning på arbetsmarknaden. Av personer under 30 år som beviljats omställningsstöd har nästan var fjärde genomfört en validerings- eller utbildningsinsats, för att kunna matchas mot arbetsmarknaden, sedan pandemin startade.

³ Uppgifter enligt undersökningen Generation jobb.

Figur 16. Vilka stödåtgärder för arbetsmarknaden som beslutats under 2021 tror du är mest effektiva för att fler unga ska få jobb? Deltagaren kan välja upp till två alternativ.

Källa: Generation Jobb/Kantar Sifo i samverkan med Trygghetsfonden TSL

hjälp till jobb

tsl

Trygghetsfonden TSL hjälper uppsagda personer till nytt jobb och underlättar för arbetsmarknadens parter att hantera strukturomvandlingen. www.tsl.se